

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Навчально-науковий інститут громадського здоров'я, біології,
контролю та профілактики хвороб
Кафедра менеджменту та маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи та післядипломної освіти

 Олександр НАЗАРЧУК
« 04 » лютого 2026 р.

ПОГОДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри
менеджменту та маркетингу

 Юлія ГОЛОВЧУК
« 19 » січня 2026 р.

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

«МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ»

Спеціальність	I5 «Медсестринство»
Освітній рівень	Бакалавр
Освітня програма	ОПП «Медсестринство»
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Менеджменту та маркетингу
Лектор	д.е.н. Юлія ГОЛОВЧУК
Контактна інформація	mgmt@vntu.edu.ua, вул. Пирогова, 56 (морфологічний корпус), 1 поверх, каб. 61а
Укладач силабусу	д.е.н. Юлія ГОЛОВЧУК

1. Статус та структура освітнього компонента

Статус освітнього компонента	Вибіркова	
Код та місце освітнього компонента в ОПП	ВК 2.10	
Курс/семестр	2 курс	
Обсяг освітнього компонента (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредити ЄКТС	
Структура освітнього компонента	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Лекційні заняття, год.	
	14	4
	Практичні заняття, год.	
	16	6
	Самостійна робота, год.	
	60	80
	В цілому: аудиторні заняття – 33%, самостійна поза аудиторна робота – 67%	В цілому: аудиторні заняття – 11%, самостійна поза аудиторна робота – 89%
Кількість змістових модулів	1	
Мова викладання	українська	
Форма навчання	денна, заочна	

2. Опис освітнього компонента

Коротка анотація курсу, актуальність. Програма освітнього компонента «Медичний туризм» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння освітнього компонента або його розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки здобувачів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння освітнього компонента здійснюється по його завершенню у формі заліку згідно навчального плану для спеціальності І5 «Медсестринство».

Основним фокусом програми є отримання знань з освітнього компонента «Медичний туризм», який є важливою складовою підготовки фахівців у межах освітньо-професійної програми «Медсестринство». Предметним напрямком освітнього компонента «Медичний туризм» є підготовка фахівців, здатних планувати, організовувати та управляти діяльністю у сфері медичного туризму,

здійснювати аналіз ринку медичних туристичних послуг, розробляти управлінські та маркетингові рішення, координувати взаємодію між закладами охорони здоров'я, туристичними операторами та споживачами послуг, забезпечувати належний рівень якості, безпеки та сервісу відповідно до чинного законодавства та етичних норм.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. *Метою викладання освітнього компонента є підготовка фахівців, здатних ефективно організовувати та управляти процесами медичного туризму, планувати і надавати високоякісні послуги, розробляти маркетингові та фінансові стратегії, координувати обслуговування туристів та забезпечувати дотримання стандартів безпеки і етики у сфері охорони здоров'я.*

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Медичний туризм» є:

- ознайомлення з медичним туризмом як напрямом підприємницької діяльності у сфері послуг;
- вивчення світового ринку медичного туризму, його структури, основних учасників та тенденцій розвитку;
- засвоєння принципів менеджменту організацій, що надають послуги у сфері медичного туризму;
- аналіз маркетингових стратегій та інструментів просування туристичних послуг;
- формування навичок організації та управління сервісом для туристів;
- вивчення методів забезпечення якості, безпеки та стандартів обслуговування туристів;
- ознайомлення з правовим регулюванням та етичними нормами діяльності у сфері медичного туризму;
- опанування принципів фінансового управління та формування цінової політики туристичних послуг;
- засвоєння логістичних підходів і координації процесів обслуговування туристів;
- аналіз ролі медичного туризму у розвитку національної економіки та регіонів.

Передреквізити. Для успішного засвоєння освітнього компонента здобувачу необхідні знання, отримані в процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Українська мова за професійним спрямуванням».

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента можуть застосовуватися при вивченні таких освітніх компонентів: «Економіка охорони здоров'я та охорона праці», «Медична та соціальна реабілітація».

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент:

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. Використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування з метою створення сприятливого психологічного мікроклімату, вміти:

- спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї або наближеного оточення, медичним персоналом;
- вирішувати етичні та деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини;
- розглядати та аналізувати в колективі професійні помилки;
- проводити навчання для молодшого та технічного персоналу.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. В умовах 303, удома та в громаді, користуючись чинними наказами МОЗ України, з метою формування, збереження та поліпшення стану здоров'я дорослого та дитячого населення, вміти:

- вести облік диспансерних груп населення;
- робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації;
- проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп;
- вести облік груп здоров'я;
- розраховувати та оцінювати окремі показники та показники комплексної дії мікроклімату на організм людини;
- визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання для кожного етапу;
- складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від і профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми;
- проводити перепис дитячого населення.

ПРН 18. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.

Результати навчання для освітнього компонента:

В результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти повинні:
Знати:

- основні концепції медичного туризму як напрям підприємницької діяльності у сфері послуг;
- структуру світового ринку медичного туризму, основних учасників і ключові тенденції розвитку;
- принципи менеджменту організацій у сфері медичного туризму та управлінські моделі;
- методи маркетингу та просування туристичних послуг на національному та міжнародному ринку;
- основи організації та управління сервісом для медичних туристів;
- підходи до забезпечення якості, безпеки та дотримання стандартів обслуговування туристів;
- основи правового регулювання та етичних норм у сфері медичного туризму;
- принципи фінансового управління, формування цінової політики та планування витрат;
- підходи до логістики та координації процесів обслуговування туристів;
- вплив медичного туризму на розвиток національної економіки та регіонів.

Вміти:

- аналізувати ринок медичного туризму та оцінювати його конкурентоспроможність;
- розробляти бізнес-моделі та управлінські стратегії організацій у сфері туризму;
- планувати та реалізовувати маркетингові кампанії для туристичних послуг.
- організовувати високоякісне обслуговування туристів та контролювати роботу сервісних процесів;
- забезпечувати дотримання стандартів якості та безпеки туристичних послуг;
- використовувати правові та етичні норми при управлінні туристичними процесами;
- формувати цінову політику та фінансові стратегії для туристичних послуг;
- координувати логістичні процеси обслуговування туристів, планувати маршрути та ресурси;
- оцінювати економічний ефект медичного туризму для регіонів та країни;
- приймати управлінські рішення на основі аналітики ринку та потреб туристів.

3. Зміст та логістика освітнього компонента

Структура освітнього компонента	Всього годин/ кредитів ECTS	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль 1 «Медичний туризм» Змістових модулів 1	90 год/ 3 кредити	Лекції № 1, 3, 5, 7-10 Практичні заняття № 2-4, 6-10 Теми для самостійного опрацювання № 1-10	Лекції № 1, 5 Практичні заняття № 2, 4, 10 Теми для самостійного опрацювання № 1-10

Освітній компонент включає 10 тем

Модуль 1. Медичний туризм
Змістовий модуль 1. Організація, маркетинг та фінансове управління
закладів охорони здоров'я для медичних туристів

Тема 1. Медичний туризм як напрям підприємницької діяльності у сфері послуг. Історія розвитку медичного туризму у світі. Види медичного туризму та їх класифікація. Бізнес-моделі медичного туризму в практиці. Роль приватних та державних організацій у туризмі. Цільові ринки та сегментація клієнтів. Попит і пропозиція на медичні послуги. Ділові стратегії закладів охорони здоров'я для залучення туристів. Інновації у медичних послугах для пацієнтів. Партнерство з туристичними компаніями для розвитку. Організаційна структура закладу охорони здоров'я. Лідери ринку та їх успішні кейси. Управління репутацією закладу охорони здоров'я серед туристів. Ризики у діяльності закладів охорони здоров'я та їх мінімізація. Використання цифрових технологій у сервісах. Соціальна відповідальність закладів охорони здоров'я.

Тема 2. Світовий ринок медичного туризму: структура, учасники, тенденції розвитку. Країни-лідери медичного туризму та їх показники. Основні сегменти світового ринку туристичних послуг. Типи медичних послуг для міжнародних пацієнтів. Популярні лікувальні процедури серед туристів. Структура медичних туристичних компаній та клінік. Міжнародні організації у сфері медичного туризму. Статистика потоків пацієнтів за країнами. Тенденції зростання та падіння попиту. Причини вибору країни туристами. Роль страхових компаній на ринку послуг. Порівняння цін на медичні послуги у світі. Вплив пандемій на міжнародний ринок туризму. Інновації у сервісах закладів охорони здоров'я. Вимоги до якості обслуговування туристів. Прогнози розвитку світового ринку послуг.

Тема 3. Менеджмент медичних туристичних організацій та клінік. Планування діяльності закладу охорони здоров'я. Організаційна структура управління закладом. Контроль якості медичних та сервісних послуг. Мотивація персоналу закладів охорони здоров'я. Управління ризиками в закладах охорони здоров'я. Стратегічне планування діяльності закладу. Операційний менеджмент закладу охорони здоров'я. Управління змінами у роботі закладу. Управління проектами у сфері медичного туризму. Лідерство у закладах охорони здоров'я. Командна робота та внутрішні комунікації. Внутрішній аудит та оцінка ефективності. Впровадження стандартів ISO у закладі. Підготовка звітності та аналітичних матеріалів.

Тема 4. Маркетинг медичних туристичних послуг. Позиціонування закладу на ринку послуг. Формування бренду закладу охорони здоров'я. Реклама медичних туристичних послуг. Цифровий маркетинг у медичному туризмі. Використання соціальних мереж для просування. Робота з відгуками пацієнтів. Організація конференцій та виставок для популяризації. PR-стратегії для закладів охорони здоров'я. Взаємодія з туристичними агентствами. Партнерський маркетинг та співпраця з клініками. Програми лояльності для постійних пацієнтів. Маркетингові дослідження ринку послуг. Конкурентний аналіз закладів охорони здоров'я. Оцінка ефективності маркетингових кампаній.

Тема 5. Організація та управління сервісом для медичних туристів. Етапи обслуговування пацієнта у закладі охорони здоров'я. Робота рецепції та контакт-

центру для туристів. Онлайн-запис та дистанційні консультації. Прийом та супровід клієнтів закладу охорони здоров'я. Персоналізація послуг для іноземних пацієнтів. Сервіс у стаціонарних умовах закладу. Підтримка туристів під час лікування. Післялікувальний супровід пацієнтів. Робота з рекламаціями та скаргами. Координація роботи лікарів та персоналу. Організація трансферів та логістики для пацієнтів. Готельні та туристичні послуги для туристів. Сервіс для VIP-клієнтів закладів охорони здоров'я. Використання цифрових систем управління сервісом. Вимірювання задоволеності пацієнтів та якості послуг.

Тема 6. Якість, безпека та стандарти обслуговування у медичному туризмі. Міжнародні стандарти ISO для закладів охорони здоров'я. Сертифікація закладів охорони здоров'я та клінік. Контроль якості медичних процедур у закладах. Гігієна та санітарні норми для закладів охорони здоров'я. Безпека пацієнтів під час лікування. Управління ризиками у закладах охорони здоров'я. Аудит медичних та сервісних послуг. Впровадження протоколів лікування у клініках. Стандарти обслуговування пацієнтів у закладах. Етичні норми медичної діяльності. Навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Системи внутрішнього контролю закладів охорони здоров'я. Інструменти оцінки якості послуг. Порівняння національних та міжнародних стандартів. Документування та контроль процедур у клініках.

Тема 7. Правове регулювання та етичні норми у сфері медичного туризму. Закони про медичну діяльність в країні. Законодавство про туризм та пацієнтів. Ліцензування закладів охорони здоров'я. Страхування пацієнтів та туристів. Захист персональних даних пацієнтів. Договірні відносини із пацієнтами закладу. Етичні принципи роботи лікарів. Правила міжнародної медичної практики. Юридична відповідальність закладів охорони здоров'я. Врегулювання спорів між пацієнтом і закладом. Інтелектуальна власність у медичних технологіях. Міжнародні договори у медичному туризмі. Контроль діяльності державними органами. Права пацієнтів у закладах охорони здоров'я. Дотримання стандартів безпеки у клініках.

Тема 8. Фінансове управління та ціноутворення в медичному туризмі. Бюджетування діяльності закладів охорони здоров'я. Формування вартості медичних послуг. Моделі доходів медичних туристичних закладів. Фінансова звітність закладів охорони здоров'я. Планування витрат на послуги. Оптимізація ресурсів закладу охорони здоров'я. Оцінка рентабельності послуг для туристів. Визначення цінової політики закладу. Порівняння цін на міжнародному ринку. Інвестиції у розвиток послуг закладу. Фінансові ризики у медичному туризмі. Кредитування та залучення капіталу. Вартість супутніх послуг для туристів. Податкове регулювання закладів охорони здоров'я. Аналіз фінансових показників закладу охорони здоров'я.

Тема 9. Логістика та координація процесів обслуговування медичних туристів. Організація транспортних потоків для туристів. Планування візитів та лікування пацієнтів. Координація роботи закладу та туристичних агентств. Управління запасами лікарських засобів у закладі. Постачання медичного обладнання та матеріалів. Управління чергами та прийомом пацієнтів. Складання маршрутів лікування пацієнтів. Контроль пересування пацієнтів закладу охорони здоров'я. Використання інформаційних систем для логістики. Співпраця закладу з готелями та ресторанами. Організація харчування та супроводу пацієнтів. Транспортні перевезення туристів та пацієнтів. Моніторинг процесів

обслуговування пацієнтів. Оптимізація витрат на логістику закладу. Підготовка звітності та аналітики для менеджменту.

Тема 10. Роль медичного туризму у розвитку національної економіки та регіонів. Вплив на ВВП країни та економіку. Створення робочих місць у регіонах. Розвиток регіональної інфраструктури для туризму. Залучення іноземних інвестицій у медичну сферу. Підтримка малого та середнього бізнесу. Формування туристичних кластерів та зон. Підвищення конкурентоспроможності країни. Розвиток суміжних сфер готелів і транспорту. Соціальна користь медичного туризму для населення. Популяризація країни через медичний туризм. Стимулювання інновацій у закладах охорони здоров'я. Вплив на медичну освіту та кадри. Підтримка локальних виробників та послуг. Формування податкових надходжень від туризму. Дослідження ринку та прогнозування розвитку послуг.

Згідно програми основними видами навчальних занять є а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів.

Теми лекцій розкривають проблемні питання відповідних розділів освітнього компонента.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми і засвоєння практичних навичок через розв'язання ситуаційних задач і тестів.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної роботи, підготовку презентацій, опрацювання наукової літератури та виконання індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з освітнього компонента.

Тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра менеджменту та маркетингу/ Вибіркові компоненти/ Маркетинг медичних послуг. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту здобувача s000XXX@vnmui.edu.ua.

4. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуаційних задач.
Підсумковий контроль (залік) по завершенню вивчення освітнього компонента	Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (https://surli.cc/bljzhy)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, практичні завдання, демонстрація практичних навичок.

5. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surli.cc/bljzhy>)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік (підсумковий контроль)	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання освітнього компонента: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
60-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Критерії оцінювання знань здобувача

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних та практичних знань.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє економічних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного та практичного матеріалу.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати практичного заняття.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань та ситуаційних задач під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється до 12 балів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння освітнього компонента здійснюється у формі заліку. Підсумковий контроль зараховують, якщо здобувач засвоїв освітній компонент в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття.

6. Політика навчальної освітнього компонента /курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення освітнього компонента та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації освітнього процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поведіння під час сигналу «Повітряна тривога» проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Здобувач освіти, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Перед проведенням кожного практичного заняття викладач ознайомлює здобувачів освіти із місцем розташування укриття, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.).

1. Викладач перериває заняття і повідомляє здобувачів освіти про надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення.

2. негайно припиняється практична робота здобувачів.

3. Викладач ознайомлює здобувачів із маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації.

4. Черговий здобувач виключає світло, закриває вікно та двері.

5. Здобувачі освіти швидко та організовано під керівництвом викладача, проходять в укриття цивільного захисту (цокольний поверх корпусу), де перебувають до скасування сигналу оповіщення.

6. Не допускається скупчення, паніка на виході із аудиторії, кафедри та маршрутом евакуації.

7. Відповідальні особи кафедри після оголошення сигналу оповіщення перевіряють всі приміщення кафедри на відсутність у них учасників освітнього процесу та співробітників і по завершенню перевірки прямують до укриття.

8. Якщо сигнал тривоги пролунав під час перерви, потрібно негайно без паніки просуватися до укриття.

9. В укритті учасники освітнього процесу знаходяться до отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги». У приміщенні забороняється курити, шуміти, мати зі собою небезпечні засоби, які можуть спричинити пожежу; не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби; необхідно дотримуватися дисципліни та якнайменше рухатися. Також забороняється приносити до укриття легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах.

Після відміни сигналу оповіщення викладач інформує здобувачів освіти про продовження заняття в учбових кімнатах кафедри, або самостійне доопрацювання матеріалу з опитуванням на наступному занятті

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач освіти повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно наведених в методичних рекомендаціях питань, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення.

Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань здобувачі мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення освітнього компонента здобувач має керуватись Кодексом академічної доброчесності та корпоративної етики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/dwuspg>). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів здобувач отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом не менш ніж два тижні після завершення курсу.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.cc/bljzhy>) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра менеджменту та маркетингу#>) викладачу, який проводить практичні заняття в групі. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач освіти має відповісти усно з відповідної теми та розв'язати практичні завдання.

Порядок допуску до підсумкового контролю з освітнього компонента наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.cc/bljzhy>). До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то здобувач має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/itgrmm>).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у

Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (<https://surl.li/sgdief>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Teams, Google Meet. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час змішаного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://new.vnmu.edu.ua/department/64>).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери або електронну пошту (на вибір викладача) у робочий час.

7. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення освітнього компонента оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів: Кафедра менеджменту та маркетингу/ Вибіркові компоненти/ Медичний туризм. Консультації проводять згідно графіку консультацій.

Рекомендована література

Основна

1. Демко В.С., Колокольчикова І.В. Основи туристичної діяльності: теорія і практика: навчальний посібник. Одеса : Олді+, 2025. 207 с. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/18370>
2. Лисюк Т. В. Інноваційні технології в туризмі : навчальний посібник. Волинський національний університет імені Лесі Українки, географічний факультет, кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2025. 323 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27634>
3. Мальська М.П., Бордун О.Ю, Антонюк Н.В. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навчальний посібник. 234 с. 2023 р. URL: https://caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=253
4. Мальська М.П., Бригілевич Г.М. Міжнародний курортний спа-менеджмент: навчально-методичний практикум / Мальська М. П., Бригілевич Г. М. Київ : Вид-во «Каравела», 2025. 114 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/05/Malska_Bryhilevych_-Mizhn_kurortn_spa-mendzhment_praktykum_2025.pdf
5. Миронова Г.А., Деревянко Б.В., Юрчук О.В. Правове забезпечення медичного туризму в Україні в умовах глобальних викликів: монографія. – Київ : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2024. – 232 с. URL: https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/1009/2024%20%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%BC%D0%B5%D0%B4.%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B C.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Пашков В.М., Гнедик Є.С. Правове регулювання медичного туризму в умовах війни в Україні. Видавництво: Право. 188 с. 2022 р. URL: <https://profbook.com.ua/pravove-regulyuvannya-medichnogo-turizmu-v-umovah-vijni-v-ukrayini.html?srsId=AfmBOoqRwh5bcEA1nEHwRWtMoXk618IOmZHG9vIQM-TogCV9YZKsGLkw>
7. Романів П.В. Державне та регіональне управління в туризмі. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2025. 104 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/08/Romaniv_Derzh.-ta-reh.-upravl_posibnyk_2025.pdf

Допоміжна

1. Demir Ç. The effect of metaverse technology on medical tourism process. *Gastronomy Hosp Travel*. 2025. Т. 8. № 1. pp. 96-102. DOI: 10.33083/joghat.2023.250
2. Eberts C.E., LaFree A. Complications from bariatric medical tourism: Lessons for the emergency physician from selected case reports. *The American Journal of Emergency Medicine*. 2025. Т. 90. pp. 252.e1-252.e5. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ajem.2024.11.012>
3. Gholipour H. F., Esfandiar K. Does medial tourism promote growth in healthcare sector?. *The European Journal of Health Economics*. 2025. Т. 26. № 2. pp. 233-241. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10198-024-01700-3>

4. Holovchuk Y., Dybchuk L., Tsilnyk O. The Concept of Regional Tourism Systems in the Context of Sustainable Development. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025. Vol. 11. № 1. p. 231-238. <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9222>
5. Jalali M. et al. Health tourism: a global perspective on the barriers and facilitators. *Discover Public Health*. 2025. T. 22. № 1. C. 157. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12982-025-00545-2>
6. Karadayi-Usta S. Sustainable medical tourism service network with a stakeholder perspective. *Current Issues in Tourism*. 2025. T. 28. № 2. pp. 321-340. DOI: <https://doi.org/10.1080/13683500.2024.2309148>
7. Karyy O., Kulyniak I., Ohinok S. Bondarenko Yu. Cooperation between travel agencies and tour operators in the organisation of heritage and cultural tourism trips in the European Union countries. *Economics, Entrepreneurship, Management*. 2025. № 12 (1), pp. 20-32. DOI: <https://doi.org/10.56318/eem2025.01.020>.
8. Khizzou N.B. et al. The Digital Transformation of Medical Tourism: A Systematic and Bibliometric Review of the Literature. *Revolutionizing Healthcare Experience With Digital Medical Tourism*. 2025. pp. 355-382. DOI: 10.4018/979-8-3693-7888-5.ch015
9. Lei C.F. et al. Forecasting tourism demand with a medical search query: attracting tourists with medical treatments. *Journal of Travel & Tourism Marketing*. 2025. T. 42. № 5. pp. 595-608. DOI: <https://doi.org/10.1080/10548408.2025.2499103>
10. Mutalib W. A. et al. Exploring medical tourism service challenges post-Covid-19: Insights and perspectives from immediate healthcare stakeholders for sustainable business continuity. *International Journal of Healthcare Management*. 2025. T. 18. № 1. pp. 7-18. DOI: <https://doi.org/10.1080/20479700.2023.2261691>
11. Nosyriev O. Formation of investment attractiveness of the tourism industry in conditions of economic transformation. *Social Development: Economic and Legal*. 2025. Issues 6. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.6.11>
12. Roslina T., Sulistiadi W. Exploration of obstacles and key roles in the development of the medical tourism industry. *Jurnal Multidisiplin Indonesia*. 2025. T. 4. № 1. pp. 38-44. DOI: <https://doi.org/10.58344/jmi.v4i1.2144>
13. Sharma Y., Alam S., Priya M.S. Strategic insights into patient satisfaction in medical tourism: A blueprint for global healthcare strategy. *Cuestiones de Fisioterapia*. 2025. T. 54. № 3. pp. 5187-5194.
14. Астаф'єв Д.С. Правові засади укладення договору про надання медичних послуг іноземцям, які тимчасово перебувають на території України. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. Т. 33. № 3. С. 519-532. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.3.48>
15. Астаф'єв Д. Законодавче регулювання допоміжних репродуктивних технологій у контексті розвитку медичного туризму в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. № 4. С. 48-54. DOI: 10.35774/app2024.04.048
16. Белобородова М.В., Безугла Л.С., Глагощук О.Г. Рекреаційні та реабілітаційні кластери в Україні: збалансована просторова організація. *Rehabilitation and Recreation*. 2024. Т. 18. № 4. С. 107-118. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.4.11>
17. Бойко З., Горожанкіна Н., Грушка В. Тенденції розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-7>

18. Бондаренко Ю., Кулиняк І., Сороковий П. Туристична сфера, туристична індустрія та туристична галузь: трактування та взаємозв'язок понять. *Development Service Industry Management*. 2025. № 2. с. 198-206. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10\(25\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10(25)).

19. Борисенко О. Державні механізми підтримки розвитку туристичної галузі в умовах воєнного часу в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2024. Т. 12. № 4. С. 97-102. DOI: <https://doi.org/10.15421/152454>

20. Вовк С., Данилюк Л., Миронов Ю. Програми охорони здоров'я у туризмі, їх вплив на економіку та здоров'я пацієнтів. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-164>

21. Галаченко О.О., Прохорова, Ю.В. Вплив цифрових маркетингових стратегій на розвиток медичного туризму. Матеріал міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. «Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку», 10 квітня 2025 р. Київ, 2025. С. 273-275. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9875>

22. Головчук Ю.О. Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики : збірник матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 3 квітня 2025 р. Харків : ВСП «Харківський торговельно- економічний фаховий коледж ДТЕУ». 2025. 225 с. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9789>

23. Головчук Ю.О. Інноваційні засади формування маркетингових стратегій регіонального розвитку туризму в умовах нестабільності : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка / Головчук Юлія Олександрівна; Одес. нац. технол. ун-т. Одеса, 2024. 41 с. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/6757>

24. Головчук Ю.О. Менеджмент у медичному туризмі: стратегічні напрямки, міжнародний досвід та перспективи розвитку. Матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», Харків, 3 квітня 2025 р. Харків, 2025. С. 117-119. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9953>

25. Головчук Ю.О. Роль кадрового потенціалу у розвитку медичного туризму у системі менеджменту соціальної сфери. Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції «Культурна спадщина та природно-ресурсний потенціал у розвитку туризму та громад: наукові засади, практики, колаборація», 21 листопада 2025 р., Київ. 336 с. С. 271-273. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10943>

26. Головчук Ю.О. Герцун І.А. Аналіз середовища та стратегічне планування як основа управління підприємством. Матеріали XX наук.-практ. міжнар. конф. «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика», 6-7 червня 2024 р., Харків, 2024. С. 192-194. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10179>

27. Головчук Ю.О. Герцун І.А. Вплив креативності на успішність маркетингових комунікацій. Матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. «Маркетинг в умовах діджиталізації економіки країни», 23-24 листопада 2023 р. Полтава, 2023. С. 39-42. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10183>

28. Головчук Ю.О., Графська О.І. Інноваційні засади регіональної політики розвитку туризму. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. № 1 (69). С. 24-27. DOI: 10.25313/2520-2294-2023-1-8550

29. Головчук Ю.О., Дибчук Л.В., Середницька Л.П. Застосування цифрових технологій для оптимізації сучасних логістичних систем. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. № 86. С. 76-86. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.86.309953>

30. Головчук Ю.О., Лепетан І.М. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів закладу охорони здоров'я. Матеріали чотирнадцятої міжнар. наук.-практ. конф. «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики». 12 вересня 2025 р. Одеса: ОНЕУ, 2025. 585 с. С. 323-324. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10326>

31. Головчук Ю.О., Лепетан І.М. Управління фінансовими ресурсами закладу охорони здоров'я. Збірник тез міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні питання управління та адміністрування: регіональний, міжнародний та глобалізаційний аспекти». 22-23 травня 2025 р. Чернігів : ЗВО «Університет трансформації майбутнього», 2025. 158 с. С. 34-36. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10302>

32. Головчук Ю.О., Лушніков Д.С. Організація системи надання медичної допомоги. Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Форсайт розбудови України: стратегічні імпульси сталого розвитку в економіці, менеджменті, маркетингу та публічному управлінні», 27 травня 2025 р. Запоріжжя, 2025. С. 150-152. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10223>

33. Головчук Ю.О., Паламаренко Я.В., Лепетан І.М. Комунікаційний менеджмент як складова стратегічного управління організацією. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 13. С. 31-38. DOI: 10.32702/2306-6814.2025.13.31

34. Головчук Ю.О., Паламаренко Я.В., Лепетан І.М. Операційний менеджмент як інструмент реалізації стратегічного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 15. С. 33-40. DOI: 10.32702/2306-6814.2025.15.33

35. Головчук Ю.О., Плюшко Р.І. Роль людського капіталу у становленні медичного туризму та підвищенні регіонального розвитку. Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції «Культурна спадщина та природно-ресурсний потенціал у розвитку туризму та громад: наукові засади, практики, колаборація». 21 листопада 2025 р., Київ. 336 с. С. 256-259. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10944>

36. Головчук Ю.О., Прохорова Ю.В. Стратегії маркетингу для підвищення конкурентоспроможності медичних закладів. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Стратегії ЄС щодо конкурентоспроможності, зростання і добробуту: стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті євроінтеграційних процесів» Дніпро, 19 березня 2025 р. Дніпро, 2025. С. 217-219. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9876>

37. Головчук Ю.О., Романенко С.В. Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики : збірник матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 3 квітня 2025 р. – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ». 2025. 225 с. С. 127-129. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9790>

38. Головчук Ю.О., Кучер П.В., Мороз С.Р. Розвиток оздоровчого туризму як напрям модернізації санаторно-курортного господарства регіону *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure69-39>

39. Головчук Ю.О., Худоба О.М., Боднар Р.О. Діджиталізація у сучасній індустрії туризму та гостинності: проблеми і перспективні напрями. *Проблеми*

сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № 8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-12-03>

40. Голод А.П., Ю.О. Головчук, Мороз С.Р., Дудаш О.І. Модернізація санаторно-курортного господарства як чинник маркетингової політики регіонального розвитку туризму. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 9. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-9-8235>

41. Голод А.П., Графська О.І., Головчук Ю.О. Модернізація регіональних туристичних систем на засадах сталого розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 2. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-2-8600>

42. Графська О. Сучасні тенденції управління закладами охорони здоров'я: аналіз світового досвіду. *Економіка та суспільство*. 2025 № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-113>

43. Гуца Т.К. Характеристика медичного туризму як об'єкта державного стратегічного планування. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025. № 1 (111). С. 219-228. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2025-1\(111\)-219-228](https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-219-228)

44. Дідух Я. Розвиток інклюзивного туризму в умовах післявоєнної трансформації України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-39>

45. Долинська О. Сучасний стан та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка*. Серія: географія. 2024. Т. 57. № 2. С. 129-135. DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.24.2.14>

46. Дразіна Є.В., Ковальова Т.М., Кучеренко Г.В., Богатов О.А. Туристичні технології в оздоровчо-рекреаційній руховій діяльності. *Академічні візії*. 2025. № 47. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17187474>

47. Д'яконова А., Стрікаленко Т., Жовтяк К. Стратегія розвитку організації харчування в санаторно-курортних та рекреаційно-оздоровчих комплексах України. *Економіка та суспільство*. 2023. (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-12>

48. Іващук О. В., Стаханський О.О. Міжнародний медичний туризм: тенденції розвитку та роль стоматологічних послуг. *Інноваційна економіка*. 2024. № 3. С. 161-170. 10.37332/2309-1533.2024.3.20

49. Колісніченко Н.М. Зарубіжний досвід інвестування у галузь охорони здоров'я: перспективні урядові практики для України. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 1. С. 137-145. DOI: 10.52058/3041-1254-2024-1(1)-137-145

50. Конарівська О., Яковишина М. Функціонування санаторно-курортних закладів в контексті сталого розвитку. *Розвиток міста*. 2024. № 1 (01). С. 31-37. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.1-4>

51. Кулиняк І.Я. Туристичний потенціал території як основа для сталого розвитку туризму. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: Економічні науки. 2025. № 344 (4). С. 287-292. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-344-4-39>

52. Кулиняк І.Я. Забезпечення сталого розвитку туризму в регіонах України в контексті стратегії смарт-спеціалізації. *Проблеми економіки*. 2025. № 2 (64). С. 109-116. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-2-109-116>

53. Кулиняк І.Я. Стратегічне позиціонування туристичних територій за допомогою матриці «туристичний потенціал – туристична спроможність». *Наукові перспективи*. 2025. № 7 (61). С. 601-612. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7\(61\)-601-612](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)-601-612).

54. Кулиняк І.Я. Туризм: сутність, ознаки та теоретичні підходи до трактування. Академічні візії. 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16421497>

55. Кулиняк І.Я. Вибір стратегії сталого розвитку туризму в регіоні. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 7 (47). С. 626-638. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7\(47\)-626-638](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-626-638).

56. Кулиняк І.Я. Класифікація видів туризму відповідно до галузей економіки (видів економічної діяльності). *Development Service Industry Management*. 2024. № 4. С. 207-213. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8\(33\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8(33))

57. Кулиняк І.Я. Вплив війни на територіальну спеціалізацію туристичних регіонів України: тенденції та виклики. *Успіхи і досягнення у науці: журнал*. 2024. № 10 (10). С. 1043-1055. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10\(10\)-1043-1055](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10(10)-1043-1055)

58. Кулиняк І.Я., Жигало І.І. Медичний туризм в Україні: проблеми та напрями розвитку. *Наукові перспективи: журнал*. 2024. № 12 (54). С. 713-725. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12\(54\)-713-725](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-713-725)

59. Кулиняк І.Я. Територіальна спеціалізація України у сфері туризму: чинники та перспективи розвитку. *Наукові інновації та передові технології: журнал*. 2024. № 11 (39). С. 944-955. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-944-955](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-944-955).

60. Кулиняк І.Я., Іваницький Н.Б. Тенденції розвитку маркетингових комунікацій туристичних підприємств в умовах цифровізації. *Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки»*. 2023. № 4 (102). С. 29-34. DOI: <https://doi.org/10.32782/mer.2023.102.05>.

61. Кулиняк І.Я., Корпало О.А. Інноваційні тренди цифровізації бізнеспроцесів суб'єктів туристичної діяльності. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 4 (110). С. 100-106. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-15>.

62. Кулиняк І.Я., Копець Г.Р. Теоретичні аспекти визначення сутності туристичної активності учасників туристичної діяльності. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 6 (324). С. 313-319. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-52>

63. Крупіца І., Іваницький І. Стратегічні підходи в популяризації новітніх трендів туристичної галузі. *Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics*. 2024. № 2. С. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-2-8>

64. Лантух А., Лантух В. Історичні витоки лікувально-оздоровчого туризму. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2024. № 1 (32). С. 21-27. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-21-27](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-21-27)

65. Лепетан І.М., Гайворонюк О.О. Основні елементи системи управління витратами підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.69>

66. Логоша Р.В., Прилудський А.М. Особливості формування маркетингових стратегій підприємств галузі туризму. *Актуальні питання в сучасній науці*. 2024. № 11 (29). С. 122-135. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11\(29\)-122-135](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11(29)-122-135)
67. Любіцева О.О. Основи туризмознавства: *Електронний навчальний посібник*. К.: Київський національний університет ім. Т.Шевченка, 2025. 151 с. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2025/10/osnovy-turyzmознаvstva_navch_pos_lyubiczeva_3.pdf
68. Ляхович Г.І., Петрик С.М., Андреев Є.В. Розвиток правового механізму через формування нової системи нормативно-правового регулювання медичного туризму. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 2 (108). С. 204-213. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-204-213](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-204-213)
69. Майстер А., Лажнік В., Куницький М. Сучасний стан та особливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Німеччині. *Науковий вісник Чернівецького університету: Географія*. 2024. № 847. С. 83-93. DOI: <https://doi.org/10.31861/geo.2024.847.83-93>
70. Мартинюк У. Розвиток медичного туризму в Україні: проблеми та можливості. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-64>
71. Морозов Д., Домашенко С., Каптюх Т. Інноваційна діяльність туристичних підприємств в умовах глобальної діджиталізації. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-15>
72. Петрик С. Тенденції публікаційної активності з проблем дослідження розвитку медичного туризму в світі. *Society and Security*. 2024. № 1 (2). С. 21-33. DOI: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-1\(2\)-21-33](https://doi.org/10.26642/sas-2024-1(2)-21-33)
73. Сайчук В., Дудник І., Фокін С. Медичний туризм в кризових умовах: чинники та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-47>
74. Серeda Н. Маркетингові стратегії для розвитку індустрії гостинності та туризму: адаптація до умов повоєнної економіки в Україні. *Економіка і регіон*. 2024. № 4 (95). С. 48-56. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4\(95\).3606](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.4(95).3606)
75. Теремецький В.І., Астаф'єв Д.С. Правова природа та особливості внутрішнього лікувально-оздоровчого туризму. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. Т. 34. № 1. С. 654-668. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.51>
76. Тишко Д. Напрями трансформації суб'єктів державного управління в сфері медичного туризму. *Правова політика України: історія та сучасність: матеріали III Всеукраїнського науково-практичного семінару*. Т. 7. С. 263-265. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/263.pdf>
77. Тучковська І.І. Тенденції розвитку медичного та оздоровчого туризму в Україні та світі. *Підприємництво і торгівля*. 2024. № 41. С. 96-103. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-13>
78. Яворська В.В., Ляшкова О.О. Особливості розвитку медичного туризму в Україні. *Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки*. 2025. Т. 30. № 1 (46). С. 222-233.

9. Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Репозиторій ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/>
4. Електронна адреса сайту кафедри менеджменту та маркетингу. URL: <https://new.vnmu.edu.ua/department/64>
5. Закон України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-ХІІ від 19.11.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
6. Закон України «Про туризм» № 324/95-ВР від 15.09.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/uk>
8. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://tourism.gov.ua/>
9. Центр медичної статистики МОЗ України. URL: <https://medstat.gov.ua/>
10. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: <http://www.dnpb.gov.ua/>
13. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. URL: <http://www-library.univer.kharkov.ua/>
14. Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Я. Франка. URL: <https://www.lnlibrary.lviv.ua/resources/electronic-libraries/>
15. Наукова бібліотека Черкаського національного університету ім. М. Максимовича. URL: <https://biblioteka.cdu.edu.ua/>
16. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <https://libr.knmu.edu.ua/>
17. Prometheus – платформа онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>
18. Студія онлайн-освіти EducationalEra. URL: <https://ed-era.com>
19. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua>
20. Освітня онлайн-платформа. URL: <https://sendpulse.ua>
21. Платформа онлайн-освіти. URL: <https://impactorium.org>
22. Освітній хаб – EduHub.in.ua. URL: <https://eduhub.in.ua>
23. Інтернет-портал для управлінців. URL: <https://www.management.com.ua/>

Силабус з освітнього компонента «Медичний туризм» обговорено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу.

Протокол № 1 від «08 вересня 2025 року».

Відповідальний за курс _____ д.е.н. Юлія ГОЛОВЧУК

В.о. завідувача кафедри
менеджменту та маркетингу _____ д.е.н. Юлія ГОЛОВЧУК